

טיפ-עלון

למורי העברית בימים של למידה מקרוב ומרחוק

5 במאי 2021
כ"ג באייר תשפ"א

הפיקוח על העברית
בקדם יסודי וביסודי

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית, אגף שפות

שאלה למפמ"רית

האם נכון להזמין תלמידים לקריאה קולית בפני הכיתה?
דליה הלוי דרזנר: מורים רבים נוהגים להטיל על תלמידים קריאה בתורות של טקסטים חדשים עבורם. במצב זה התלמידים מאזינים האחד לקריאתו של האחר, גם כאשר היא משובשת, ואי לכך הם מתקשים לעקוב אחר רצף הטקסט ולבסס הבנה. גם התלמיד שתורו לקרוא מתקשה לעיתים לתת את דעתו לתוכן הטקסט בשל התרגשות או מבוכה. ומה תעשה המורה במקרה זה? האם תתקן את שיבושי הקריאה בפני הכלל או תתעלם מן השגיאות כדי לא לבייש?
כדי להימנע ממצב זה נאפשר לתלמידים להכיר את הטקסט טרם קריאתו בקול בפני הכלל. למשל, קריאה קולית בכיתה תתבצע לאחר שהטקסט כבר נלמד והובן, לאחר קריאה ראשונה של המורה, או לאחר קריאה עצמית דמומה. כדאי להציע לתלמידים, להתכונן בבית או בבית הספר לקראת קריאה קולית של קטע ידוע מראש. ככלל, במצב של קריאה קולית כדאי לאפשר לתלמידים לבחור מה יקראו ובפני מי.
כמוכן, חשוב שהמורה תאזין באופן פרטני לקריאה של תלמידה לצורך הערכת הקריאה וקידומה. התוכנית "קול קורא", מציעה פרקטיקות הוראה מגוונות שמכוונות לקידום שטף הקריאה בדרך המביאה בחשבון היבטים רגשיים וחברתיים, מונעת תחושות של מבוכה ותסכול ומהווה מצע בטוח לתרגול הקריאה הקולית.

יש לכם שאלה למפמ"רית? מוזמנים לשלוח כאן.
הרשמו כאן לקבלת הודעות משולחן המפמ"רית.

להביע רגש במילים

מילות רגש הן אוצר אמיתי! אפשר לדבר באמצעותן על רגשות ולשכלל את דרכי ההבעה והתקשורת הבין-אישית. כמו כן, אוצר מילים רגשי עשיר תורם להבנה של יצירות ספרות וטקסטים נוספים, בשיח הכתוב ובשיח הדבור.
חשוב לעסוק באופן שיטתי בהוראה של אוצר המילים הרגשי. מומלץ שהוראה זו תכלול:

- ❖ הקנייה מפורשת של מילות רגש מתוך טקסטים או מתוך השיח הכיתתי.
- ❖ התייחסות לרגשות העולים מן הטקסט ואינם כתובים בו מפורשות, למשל: מה מרגישות הדמויות.
- ❖ דיבור מפורש על הרגשות העולים בנו בעקבות אירוע, בעקבות קריאה ובעקבות מצבים חברתיים, ועוד.

על מנת להפוך את השימוש במילים שנלמדו לחלק משגרת הכיתה, מומלץ להקדיש לכך פינה קבועה ומתפתחת ולהשתמש במילים שנלמדו במגוון הקשרים נוספים. ניתן לכתוב את מילות הרגש על רצועות, ליצור מהם מעין מניפה ולהרחיבה לאורך השנה. כדאי לארגן את המילים בקבוצות של מילות רגש קרובות, למשל זעם, כעס ורוגז.

אפשר ליצור מניפת רגשות אישית שבה יוסיפו התלמידים בהדרגה מילות רגש שלמדו.
להרחבה מומלץ לצפות בהרצאתה של פרופ' תמי קציר "אתה זה המילים שלך: אוצר מילים אקדמי ורגשי והבנת הנקרא".

איפה הספר?

קריאת ספרים היא הרגל נרכש שכדאי לטפח מגיל צעיר בבית ובכיתה. אחד מתפקידי המורה הוא ליצור עבור הילד סביבה שבה קריאת ספרים נתפסת כחוויה חיובית, מענגת ובעלת משמעות ולעודד את ההורים ליצור סביבה כזאת גם בבית.

דווקא עכשיו, כאשר אנחנו חוזרים לשגרת הלמידה ועסוקים בצמצום פערים, יש לתת לקריאת ספרים מקום מרכזי, לשם הנאה, העלאת הישגים וטיפוח היבטים רגשיים וחברתיים.

כדאי לבחון, האם קריאת ספרים נוכחת בחיי התלמידים שלכם באופן עקבי ורציף. תוכלו לבדוק בעזרת פרוסות ה"עוגה": האם נהוגה בכיתתכם קריאת בוקר? האם הספרייה הכיתתית פעילה ומזמינה? האם מתקיים מועדון קריאה?

הכינו לעצמכם רשימה של פעולות רצויות לעידוד הקריאה, הרכיבו את העוגה המועדפת עליכם, וכך תזכו בדובדבן שבקצפת.

יום ירושלים וחג השבועות בחינוך הלשוני

במרחב הפדגוגי תוכלו למצוא פעילויות בנושא יום ירושלים בחינוך הלשוני. בין הפעילויות המוצעות נכללות יחידות הוראה חוויתיות מקוונות:

"מבקרים בגן החיות התנכ"י"; "אנה טיכו - ציירת ירושלמית"; "וכל הכבוד לשר!"; "הר ועמק בירושלים". המדריך למורה של יחידות אלה כולל הנחיות לקידום מיומנויות השפה.

חומרים נוספים במרחב הפדגוגי:

- ❖ יום ירושלים בספרות
- ❖ שבועות בחינוך הלשוני
- ❖ שלושת הרגלים ועונות השנה – יחידת הוראה מקוונת לכיתות ב'ג' המשותפת לחינוך לשוני ולתרבות יהודית ישראלית.

היכנסו לגליונות קודמים של הטיפ-עלון <<<

מוגש מטעם צוות הפיקוח על הוראת העברית בקדם יסודי וביסודי.

עורכת: מעין תדמור-טרוינסקי

Lnet

מנטח
המרכז לטכנולוגיה חינוכית

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית

בקיוון הנכון

פסטיבל פדגוגי
2021 וירטואלי חוויתי

אל תרשו לעצמכם לפספס!

יום ג', כ"א בסיון תשפ"א, 1.6.21

15:00-18:30

להרשמה ולפרטים נוספים

